

UDK 821.163.4-83

Aleksandar IVANOVIĆ

IMA RIJEČ...
ALEKSANDAR IVANOVIĆ*

Jedva je pristao na razgovor. Na pitanje na čemu sada radi, odgovorio je:

- Ako raditi na nečemu u ovom slučaju znači posvetiti se intenzivno i sistematski nekom stvaralačkom poslu, onda bih morao reći da ne radim skoro ni na čemu. Jer godišnji kvantum od dvije ili tri pjesme, a ponekad ni toliko, ne može se nazvati radom na nečemu. A upravo je takav slučaj sa mnom. Ali pogrešno bi bilo misliti da mi te dvije ili tri pjesme – dok ih napišem – oduzmu čitavu godinu dana. Posrijedi je nešto drugo. Naime, u toku jedne godine naiđu kod mene svega dva-tri momenta kad sam stvaralački raspoložen, a samo oblikovanje tih raspoloženja ne traje odveć dugo. Prema tome, u mom slučaju ne radi se toliko o sporom stvaralačkom procesu koliko o rijetkim raspoloženjima za to. To djelimično dolazi otuda što mi najveći dio energije oduzimaju svakidašnji poslovi i problemi skopčani sa egzistencijom, a to uveliko smanjuje stvaralačku svježinu. Najzad, i mladost je već poodavno prošla, a pjesnik u čovjeku živi uglavnom dotle dok traje mladost. Možda bi, stoga, i mojoj budućoj zbirci najbolje odgovarao naslov „Poslije mladosti“.

I dodaje:

- Kad smo već na tome, imam namjeru da objavim još jednu zbirčicu od – možda dvadesetak pjesama. Vjerovatno početkom iduće godine.

Kakvi će motivi biti obrađeni u zbirci?

- Nikakvi „krupni“ niti naročito traženi motivi. Jedino oni koji mi se sami nametnu, koji me okupiraju, pa makar to bio i kamičak na putu. Nekome, recimo, ne može da posluži kao motiv vođena površina manja od mora. A ja se mogu zadovoljiti lokvom na cesti. Bitno je, mislim, da li je nešto doživljeno i proosjećano i da li je tome dat adekvatan umjetnički izraz. Prema tome, sve je

* Intervju s crnogorskim pjesnikom Aleksandrom Lesom Ivanovićem objavljeni su u *Pobjedi* 1956. i 1960. godine. Priredio ih je i strukturi časopisa prilagodio Boban Batričević.

motiv, ali motiv nije sve. Inače, moji motivi su malobrojni, jer su malobrojne i moje pjesme. Možda bi uzrok tome trebalo tražiti i u činjenici da sam veoma malo putovao iako sam to žarko želio.

Razlog?

- Možda ovaj: nemogućnost da putujem onda kad sam to najviše želio, a nespornost za putovanje danas, kad bi mi to inače moglo biti. Učinio bih to pokatkad i sada kad bi se moglo putovati sa pozajmljenim zdravljem. Onako kao što se recimo, pozajmi mantil ili kofer. Ipak, možda bi najvjerojatnije objašnjenje za moje nemrdanje sa zavičajnog tla bilo ovo: oduvijek sam bolovao za daljinama, ali najbolnija od svih daljina bila mi je ipak – zavičaj.

Da li činite kakve pokušaje da se izražajno približite modernim strujanjima u poeziji?

- Nikakve hotimične, svjesne pokušaje. Pišem onako kako mi dolazi, bez ikakvih ambicija da nekoga „priyatno iznenadim“ nekim smjelijim, neobičnijim izrazom. A to znači: osluškujem svoj unutrašnji govor i trudim se da ga prenesem na hartiju. Cilj mi je, ako mogu, da izrazim jedno osjećanje, jedno raspoloženje, i činim to svojim uobičajenim izražajnim sredstvima.

ALEKSANDAR IVANOVIĆ – ISKRENO KAŽEM: SVOJE PJESME NE VOLIM

Pjesniku Aleksandru Ivanoviću postavili smo četiri pitanja:

„Čapur u kršu“ je vaša druga zbirka pjesama, koju od prve dijeli decenija. Možemo li se nadati da treću od nje neće dijeliti toliko vremena?

- Siguran sam da to nikoga neće zabrinuti, mirno kažem: treću zbirku dijeliće od ove druge – cijelo ono vrijeme kojim raspolaže vječnost od ovog trenutka pa ubuduće.

Kako biste okarakterisali kriterijum koji vas navodi da s toliko poštovanja prema čitaocu i tako strogo dotjerujete svoje pjesme kad ih predajete štampi i time omogućavate drugima uvid u intimni svijet vaših pjesničkih emocija?

- Taj kriterijum okarakterisao bih kao stalno prisutnu svijest da je čitačeva emotivna potreba za dobrom pjesmom i njegova sposobnost da je ocijeni – uvijek veća od mojih mogućnosti da mu je pružim. Prema tome, sva moja nastojanja u tom pravcu samo su pokušaj da tu razliku što je moguće više smanjim.

Da li ste nekada pisali epske pjesme ili neke duže poetske cjeline?

- Nikada. Za epska kazivanja nemam širine, za duže poetske cjeline nemam daha. Tako oskudan snagom, prihvatio sam ono jedino što mi je preostajalo – zgusnutost u izrazu. Volim kratko da saopštim ono što imam i da sjednem. Ne zato što mi se sjedi, već što mi se ne govori.

Koje su i kako su nastale vaše najdraže pjesme, posebno neke od novijih?

- Na žalost, meni najdraže pjesme, a time hoću da kažem i najbolje, nalaze se – u zbirkama drugih pjesnika. Sasvim iskreno kažem: svoje pjesme ne volim. To me i oslobađa odgovora na pitanje kako su nastale moje najdraže pjesme.